

**MNENJE ŽUPANA K PREDLOGU SKLEPA O POTRĐITVI FINANČNEGA NAČRTA IN
NAČRTA TVEGANJ V ZVEZI Z OBRATOVANJEM ODLAGALIŠČA MALA MEŽAKLA ZA LETO
2024**

Javno podjetje Jeko d.o.o. je upravljalec odlagališča za nenevarne odpadke Mala Mežakla, katero je v lasti občin Jesenice (69,6%), Kranjska Gora (20%) in Žirovnica (10,4%).

Jeko d.o.o. z odlagališčem Mala Mežakla upravlja od 22.12.2004 dalje, ko je bila z občinami solastnicami sklenjena Pogodba o upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla.

Na podlagi veljavnega okoljevarstvenega dovoljenja (OVD), katerega je takratno Ministrstvo za okolje in prostor izdalo v novembru 2011, mora upravljalec odlagališča vsako leto obratovanja odlagališča zbrati sredstva v višini 396.434 EUR za potrebe finančnega jamstva. V 15 letih obratovanja odlagališča je tako potrebno zbrati denarna sredstva v višini 5.946.504 EUR, kot finančno jamstvo za potrebe kritja stroškov zapiranja odlagališča in kritja stroškov izvajanja ukrepov še 30 let po zaprtju odlagališča.

Na podlagi OVD je moral upravljalec ministrstvu vsako leto predložiti bančno garancijo, da so sredstva finančnega jamstva dejansko tudi zbrana, za pridobitev bančne garancije, pa je pri banki deponiral zbrana denarna sredstva.

V letu 2024 teče 14. leto obratovanja odlagališča, potrebna sredstva finančnega jamstva so zbrana, ker pa bo upravljalec nekoliko prej pričel z nekaterimi zapiralnimi deli, ne more več v celoti deponirati sredstev finančnega jamstva za pridobitev bančne garancije.

Uredba o odlagališčih odpadkov, pa omogoča še eno obliko finančnega jamstva in sicer v obliki izjave upravljalca odlagališča, če je odlagališče javna infrastruktura v lasti občin ali več občin, upravljavec pa je v izključni lasti občine ali je izključna solastnina občin.

Izjava upravljalca odlagališča vsebuje zavezo le-tega, da ima v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanja odlagališča.

Uredba tudi določa da mora izjavo potrditi občina oziroma občine. Izjavi mora upravljavec odlagališča predložiti svoj finančni načrt, v katerem je oblikovana rezervacija v višini finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča, ki ju potrdijo občine solastnice upravljalca.

Občinska sveta občin Jesenice in Kranjska Gora sta potrebne sklepe v zvezi z zagotavljanjem finančnega jamstva že potrdila.

V skladu z navedenim in na podlagi 25. člena Poslovnika občinskega sveta (Ur. list RS, št. 14/19-UPB2), občinskemu svetu predlagam, sprejme predlagani sklep o potrditvi finančnega jamstva in načrta tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča Mala Mežakla za leto 2024.

Datum: 27.8.2024

Številka: 474-0001/2024-2

Pripravila:
Petra Žvan, univ.dipl.ekon.

**Leopold Pogačar
ŽUPAN**

PREDLAGATELJ: JEKO, D.O.O.

PRISTOJNOST: OBČINSKI SVET OBČINE ŽIROVNICA

POROČEVALEC: UROŠ BUČAR

**PREDLOG SKLEPA O POTRDITVI FINANČNEGA NAČRTA
IN NAČRTA TVEGANJ V ZVEZI Z OBRATOVANJEM
ODLAGALIŠČA MALA MEŽAKLA ZA LETO 2024**

1. ZAKONSKE PODLAGE

JEKO, javno komunalno podjetje, d.o.o., Jesenice izvaja gospodarske javne službe na podlagi Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98, 127/06, 38/10 in 57/11), Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 UPB, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19, 158/20, 18/21, 18/23 in 75/23), Odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Žirovnica (Uradni list RS, št. 17/00, 11/01, UVG št. 13/02, 89/07, 73/16 in 127/22), Odloka o ustanovitvi JEKO, javnega komunalnega podjetja, d.o.o., Jesenice (Uradni list RS, št. 104/11, 2/16, 13/17, 39/19 in 81/22) in Družbene pogodbe.

Pravni temelj za potrjevanje finančnega načrta za leto 2024 in Načrta tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča Mala Mežakla je na podlagi 42. člena Uredbe o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 49/20 -ZIUZEOP, 13/21 in 11/23).

2. OBRAZLOŽITEV

V skladu z 42. členom Uredbe o odlagališčih odpadkov mora upravljavec odlagališča za nenevarne odpadke zagotavljati finančno jamstvo za zavarovanje izvedbe ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju, za čas obratovanja odlagališča. Navedeno finančno jamstvo za potrebe odlagališča Mala Mežakla je dolžno zagotoviti podjetje JEKO, d.o.o., kot izvajalec gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki ter upravljavec odlagališča Mala Mežakla.

Finančno jamstvo se lahko predloži v obliki bančne garancije, zavarovalne police ali zastave depozita pri banki, v kolikor je odlagališče javna infrastruktura v izključni lasti občine, pa je lahko tudi v obliki izjave upravljavca odlagališča.

V preteklih letih je podjetje JEKO, d.o.o. vsakoletno predložilo pristojnemu Ministrstvu ustrezno bančno garancijo za izpolnjevanje pogojev zagotavljanja finančnega jamstva. V letošnjem letu je gospodarno in tudi nenazadnje okoljevarstveno, začeti s postopki delnega zapiranja odlagališča Mala Mežakla, za kar se potrebujejo prosta sredstva, s katerimi se plača zapiralna dela. Podjetje JEKO, d.o.o. ima zbrana sredstva v višini, kot to določa okoljevarstveno dovoljenje, vendar so v primeru izdane bančne garancije ta sredstva vezana in se ne morejo črpati. Ustrezna oblika finančnega jamstva v tem obdobju, ko se pričnejo postopna zapiralna dela, je tako Izjava upravljavca odlagališča Mala Mežakla.

Izjava v takšnem primeru vsebuje zavezo upravljavca odlagališča, da ima v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanja odlagališča. Izjavo morajo, v skladu z 42. členom Uredbe o odlagaliških odpadkih, potrditi občine. Izjavi je potrebno priložiti potrjen finančni načrt upravljavca, v katerem je oblikovana rezervacija v višini finančnega jamstva in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča. Oboje navedeno potrdi občina in sta obvezni prilogi Izjave upravljavca odlagališča.

V kolikor podjetje ne bo predložilo Izjave upravljavca, bo potrebno zagotoviti denarna sredstva za zapiralna dela na odlagališču Mala Mežakla v okviru proračunskih sredstev. Zbrana sredstva, ki jih ima upravljavec ne omogočajo prosto razpolaganje s sredstvi in jih mora upravljavec imeti, v primeru vnovčenja, če ne predloži novega letnega finančnega jamstva 30 dni pred iztekom ročnosti že predloženega finančnega jamstva, ali v primeru prenehanja upravljavca odlagališča, če upravljavec odlagališča ne izvede predpisanih ukrepov, ali v primeru izvršitve odločbe inšpektorja, pristojnega za varstvo okolja, kadar se ta izvršuje po tretji osebi.

Natančnejša pojasnila v zvezi z obveznostjo zagotavljanja finančnega jamstva ter informacije glede posameznih zneskov za celotno obdobje obstoja obveznosti, so razvidna iz priloženega gradiva, ki ga je pripravilo podjetje JEKO, d.o.o.

3. PREDLOG SKLEPA

V skladu z 18. členom Statuta Občine Žirovnica (Uradni list RS, št. 66/18 UPB2) in 68. členom Poslovnika Občinskega sveta Občine Žirovnica (Uradni list RS, št. 14/19 UPB2) predlagam naslednji sklep za razpravo in sprejem.

SKLEP

Občinski svet Občine Žirovnica, podjetju JEKO, d.o.o., potrjuje predloženo izjavo za finančno jamstvo, ki vsebuje zavezo podjetja, da ima v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča ter predloženi Finančni načrt za leto 2024, v katerem je oblikovana rezervacija v višini finančnega jamstva in Načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča.

Finančni načrt in Načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča Mala Mežakla za leto 2024 sta prilogi tega sklepa.

Sklep začne veljati z dnem, ko ga potrdijo vsi občinski sveti solastnic odlagališča Mala Mežakla.

Pripravila:

Brigita Leban, mag. manag.

Direktor

Uroš Bučar, univ. dipl. ekon.

Datum: 11. 7. 2024

Priloge:

- Izjava
- Finančni načrt 2024 za namen zagotavljanja finančnega jamstva za deponijo Mala Mežakla
- Načrt obvladovanja tveganj, ki so povezana z obratovanjem odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla

IZJAVA ZA FINANČNO JAMSTVO

Za izvedbo ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju za čas obratovanja za čas zapiranja odlagališča

Upravljavec odlagališča JEKO, javno komunalno podjetje, d.o.o., JESENICE, izjavljamo, da imamo pripravljen Načrt obvladovanja finančnih in poslovnih tveganj ter Finančni načrt za leto 2024 za zagotavljanje finančnega jamstva, in v njem oblikovano rezervacijo v višini zahtevanega finančnega jamstva za 14. leto, to je obdobje od 21.11.2011 do 20.11.2025, skladno z okoljevarstvenim dovoljenjem št. 35407-5/2009-18 z dne 29.11.2011, ki je bilo spremenjeno z odločbami št. 35406-1/2014-2 z dne 09.01.2013, št. 35406-76/2015-13 z dne 01.03.2017, št. 35406-99/2017-2 z dne 26.10.2017, št. 35432-23/2023-2550-2 z dne 10.03.2023 in št. 35432-128/2022-2550-17 z dne 21.06.2023,

ki znaša 5.550.070 EUR.

Oblikovane rezervacije v tej višini so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje odlagališča.

Priloga izjave je Načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča Mala Mežakla in Finančni načrt za leto 2024.

Jesenice, 31. 5. 2024

Upravljavec JEKO, d.o.o.
Direktor: Uroš Bučar

Občina Jesenice

Župan: Mag. Peter Bohinec _____

Občina Žirovnica

Župan: Leopold Pogačar _____

Občina Kranjska Gora

Županja: Henrika Zupan _____

FINANČNI NAČRT

2024

Finančni načrt 2024 za namen zagotavljanja
finančnega jamstva za deponijo Mala Mežakla

Jesenice, april 2024

Izvajalec: JEKO, javno komunalno podjetje, d.o.o., JESENICE

Naslov dokumenta: Finančni načrt za leto 2024

Osnova za izdelavo: Uredbo o odlagališčih odpadkov (Ur. list RS, št. 10/2014, 54/2015, 36/2016, 37/2018, 13/2021 in 44/2022, v nadaljevanju: Uredba)

Upravljavec: JEKO, javno komunalno podjetje, d.o.o., JESENICE, Cesta maršala Tita 51, 4270 Jesenice

Izdelala: Brigita Leban

Odgovorna oseba: Uroš Bučar

1. VIŠINA JAMSTVA ZA POSAMEZNO LETO

Na podlagi Odločbe št. 35407-5/2009-18 z dne 29.11.2011, ki je bila spremenjena z odločbami št. 35406-1/2014-2 z dne 09.01.2013, št. 35406-76/2015-13 z dne 01.03.2017, št. 35406-99/2017-2 z dne 26.10.2017, št. 35432-23/2023-2550-2 z dne 10.03.2023 in št. 35432-128/2022-2550-17 z dne 21.06.2023 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje), mora družba JEKO, d.o.o. (v nadaljevanju: družba), kot upravljavec odlagališča, zagotavljati finančno jamstvo za obdobje obratovanja naprave odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla, za čas zapiranja in za obdobje 30 let po zapiranju te naprave, v zneskih, kot so določeni v Preglednici 1.

Preglednica 1: Finančno jamstvo za posamezno leto

Višina finančnega jamstva v EUR za posamezno leto	Leto	Status odlagališča
396.434	1. leto	obratovanje
792.867	2. leto	obratovanje
1.189.301	3. leto	obratovanje
1.585.734	4. leto	obratovanje
1.982.168	5. leto	obratovanje
2.378.602	6. leto	obratovanje
2.775.035	7. leto	obratovanje
3.171.469	8. leto	obratovanje
3.567.902	9. leto	obratovanje
3.964.336	10. leto	obratovanje
4.360.770	11. leto	obratovanje
4.757.203	12. leto	obratovanje
5.153.637	13. leto	obratovanje
5.550.070	14. leto	obratovanje
5.946.504	15. leto	obratovanje
5.946.504	1. leto zapiranja	zapiranje
5.946.504	2. leto zapiranja	zapiranje
5.946.504	3. leto zapiranja	zapiranje
2.815.629	1. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
2.667.715	2. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
2.524.805	3. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
2.386.727	4. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
2.253.318	5. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
2.124.421	6. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.999.883	7. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.879.556	8. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju

1.763.298	9. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.650.971	10. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.542.443	11. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.437.586	12. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.336.273	13. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.238.387	14. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.143.812	15. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
1.052.434	16. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
964.146	17. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
878.844	18. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
796.427	19. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
716.797	20. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
639.859	21. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
565.523	22. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
493.701	23. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
424.308	24. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
357.261	25. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
292.482	26. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
229.893	27. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
169.421	28. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
110.994	29. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju
54.542	30. leto izvajanja ukrepov po zaprtju	ukrepi po zaprtju

2. NAČIN ZAGOTAVLJANJA FINANČNEGA JAMSTVA

Na podlagi šestega odstavka 22. člena in četrte alineje sedmega odstavka 22. člena Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17, 78/19, 49/20 – ZIUZEOP in 44/22 – ZVO-2) je finančno jamstvo sestavni del cene javne infrastrukture. S plačilom, ki ga upravljavec odlagališča zaračuna za storitve odlaganja odpadkov, morajo biti kriti vsi stroški, povezani z gradnjo in obratovanjem odlagališča, finančno jamstvo v skladu s predpisom, ki ureja odlaganje odpadkov na odlagališčih, predvideni stroški zapiranja odlagališča ter stroški za izvedbo ukrepov varstva okolja po zaprtju za obdobje najmanj 30 let.

V postopku pridobivanja okoljevarstvenega dovoljenja (OVD) za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov mora upravljavec odlagališča, skladno z 42. členom Uredbe o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/2014, 54/2015, 36/2016, 37/2018, 49/2020 – ZIUZEOP, 13/2021, 44/2022 – ZVO-2), zagotavljati finančno jamstvo za izvedbo ukrepov varstva okolja, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju, za ves čas med obratovanjem, zapiranjem in po zaprtju odlagališča.

Poudariti je treba, da je treba finančno jamstvo za izvedbo ukrepov varstva okolja zagotoviti tudi v primeru, da OVD za obratovanje odlagališča ne bo izdano in se bo začelo s postopkom zapiranja odlagališča, kot določa 51. člen Uredbe.

3. OBLIKOVANA REZERVACIJA V VIŠINI FINANČEGA JAMSTVA

Stanje rezervacij za leto 2023

Preglednica 2: Stanje rezervacij za leto 2023 – obveznosti do virov sredstev

		v EUR	
		31.12.2023	31.12.2022
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		11.243.034,84	10.908.921,45
A.	KAPITAL	3.091.285,71	3.626.064,48
I.	Vpoklicani kapital	1.329.148,70	1.329.148,70
1.	Osnovni kapital	1.329.148,70	1.329.148,70
II.	Kapitalske rezerve	198.619,84	198.619,84
III.	Rezerve iz dobička	407.936,10	407.936,10
1.	Zakonske rezerve	132.914,87	132.914,87
5.	Druge rezerve iz dobička	275.021,23	275.021,23
IV.	Revalorizacijske rezerve	59.134,70	65.772,48
VI.	Preneseni čisti poslovni izid	951.186,55	1.449.896,29
VII.	Čisti poslovni izid poslovnega leta	145.259,82	174.691,07
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	6.131.164,02	5.669.832,95
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	529.798,77	485.283,13
2.	Druge rezervacije	5.535.834,00	5.123.169,00
3.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	65.531,25	61.380,82
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	208.108,61	228.427,90
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	208.108,61	228.427,90
3.	Druge dolgoročne finančne obveznosti	208.108,61	228.427,90
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	1.811.845,63	1.384.196,12
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	232.637,37	83.565,43
3.	Druge kratkoročne finančne obveznosti	232.637,37	83.565,43
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	1.579.208,26	1.300.630,69
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	1.167.311,51	927.743,53
4.	Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	3.000,00	3.000,00
5.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	408.896,75	369.887,16
D.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	630,87	400,00
	Zabilančne obveznosti	33.627.138,28	32.894.452,57

Iz Preglednice 2, točka B, ki je del bilance stanja, ki je razkrita tudi v letnem poročilu, je razvidno, da ima družba oblikovane rezervacije v višini 6.131.164,02 EUR. V naslednji tabeli so prikazane vrste rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev.

Preglednica 3: Delitev točke B iz Obveznosti do virov sredstev

Vrsta rezervacije in dolgoročne PČR	Stanje 1.1.2023	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2023
Jubilejne nagrade in odpravnine	485.283,12	73.619,93	29.104,28	529.798,77
Rezervacije za kritje stroškov sanacije deponije	5.123.169,00	412.665,00	0,00	5.535.834,00
Prejete nagrade za invalide	30.120,18	17.812,54	14.557,91	33.374,81
Rezervacije za sodne spore	25.035,53	0,00	0,00	25.035,53
Dotacija JAPTI za dalj. odčit. števcov	99,19	0,00	99,19	0,00
Najemnine za grob	6.125,92	2.056,02	1.061,03	7.120,91
SKUPAJ	5.669.832,94	506.153,49	44.822,41	6.131.164,02

Iz preglednice 3 je razvidno, da ima družba na dan 31.12.2024 zbranih in vezanih 5.535.834,00 EUR sredstev, namenjenih za finančno jamstvo.

Načrt rezervacij za leto 2024

Preglednica 4: Načrtovanje rezervacij za leto 2024

		v EUR	
		31.12.2024	31.12.2023
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	11.409.370	11.243.035
A.	KAPITAL	3.156.388	3.091.286
I.	Vpoklicani kapital	1.329.149	1.329.149
1.	Osnovni kapital	1.329.149	1.329.149
II.	Kapitalske rezerve	198.620	198.620
III.	Rezerve iz dobička	407.936	407.936
1.	Zakonske rezerve	132.915	132.915
5.	Druge rezerve iz dobička	275.021	275.021
IV.	Presežek iz prevrednotenja	59.135	59.135
VI.	Prenesen čisti dobiček	1.096.446	951.187
VII.	Čisti dobiček poslovnega leta	65.103	145.260
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	6.562.827	6.131.164
1.	Rezervacije	6.497.296	6.065.633
2.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	65.531	65.531
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	187.255	208.109
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	187.255	208.109
3.	Druge dolgoročne finančne obveznosti	187.255	208.109
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	1.502.566	1.811.846
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	21.747	232.637
3.	Druge kratkoročne finančne obveznosti	21.747	232.637
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	1.480.819	1.579.208
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	1.032.252	1.170.312
3.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	448.567	408.897
D.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	333	631
	Zabilančne obveznosti	33.627.138	33.627.138

Iz Preglednice 4 je razvidno, da se načrtuje za leto 2024 povečanje rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev. Za leto 2024 je bilo v kalkulaciji upoštevano 431.633,00 EUR stroška za obdobje zapiranja in za čas vzdrževanja po zaprtju deponije Mala Mežakla. Cene so bile sprejete na 10. redni seji občinskega sveta Občine Jesenice, dne 31.1.2024 in 8. redni seji Občinskega sveta Občine Žirovnica, dne 4.4.2024.

4. DODATNA POJASNILA

Na podlagi točke 2.3.1 Okoljevarstvenega dovoljenja mora upravljavec odlagališča – družba zagotavljati finančno jamstvo v obliki bančne garancije v zneskih, kot so določeni v tem dokumentu.

Julija 2015 je pričela veljati Uredba o spremembi in dopolnitvi Uredbe o odlagališčih odpadkov, ki v 42. členu na novo določa, da je lahko finančno jamstvo tudi v obliki izjave upravljavca odlagališča, če je odlagališče javna infrastruktura v lasti občine ali več občin, upravljavec pa je v izključni lasti občine ali je izključna solastnina občin. Izjava upravljavca odlagališča vsebuje zavezo, da ima v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanja odlagališča.

Od 1. aprila 2014 je družba v ceno javne infrastrukture za odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov vključila tudi sredstva finančnega jamstva, ki se fizično zbirajo skozi opravljene storitve svojim uporabnikom. To pomeni, da je do zaključka odlaganja na deponijo Mala Mežakla zagotovljen vir za oblikovanje rezervacij v višini finančnega jamstva.

Z izjavo bo izvajalec gospodarskih javnih služb (GJS) odlaganja odpadkov in hkrati upravljavec deponije Mala Mežakla izpolnil zavezo in imel zbrana sredstva za namen finančnega jamstva za 14. leto v višini 5.550.070 EUR.

NAČRT OBVLADOVANJA TVEGANJ V ZVEZI Z OBRATOVANJEM ODLAGALIŠČA

2024

Načrt obvladovanja tveganj, ki so povezana z
obratovanjem odlagališča nenevarnih odpadkov
Mala Mežakla

Jesenice, april 2024

Upravljavec: JEKO, d.o.o., Cesta maršala Tita 51 , 4270 Jesenice

Naslov: Načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla

Podlaga: Uredba o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 49/20 - ZIUZEOP, 13/21, 44/22 - ZVO-2, v nadaljevanju: Uredba)

Datum: April 2024

Pripravil: Sebastjan Klukovič

Odgovorna oseba: Uroš Bučar, direktor

KAZALO

1. SPLOŠNO.....	4
1.1 PREGLEDNICA FINANČNEGA JAMSTVA	5
1.2 NAČIN ZAGOTAVLJANJA FINANČNEGA JAMSTVA.....	6
1.3 POSLOVNA TVEGANJA	6
1.4 FINANČNA TVEGANJA.....	6
1.5 OPERATIVNA TVEGANJA	7
2. ANALIZA TVEGANJ IN OCENA OBVLADOVANJA.....	7
2.1 ANALIZA POSLOVNIH TVEGANJ Z OCENO OBVLADOVANJA IN ODZIVANJEM.....	7
2.2 ANALIZA FINANČNIH TVEGANJ IN OCENA OBVLADOVANJA	8
2.3 UKREPI IN POSTOPKI ZA SPREMLJANJE TEH UKREPOV	9
2.4 ANALIZA OPERATIVNIH TVEGANJ Z OCENO OBVLADOVANJA, ODZIVANJEM, UKREPANJEM IN POSTOPKI ZA SPREMLJANJE TEH UKREPOV	11
3. PREDVIDENI UKREPI PO ZAPRTJU ODLAGALIŠČA	22
4. POSTOPKI IN METODE ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ	24
VIRI.....	25

1. SPLOŠNO

Podjetje JEKO, d.o.o upravlja z Odlagališčem za nenevarne odpadke Mala Mežakla s skupno kapaciteto 968.056 m³. Na omenjenem odlagališču izvaja predelavo in odlaganje odpadkov.

Na podlagi odločbe 35407-5/2009-18, z dne 29.11.2011, ki je bila spremenjena z odločbami št. 35406-1/2014-2 z dne 09.01.2013, št. 35406-76/2015-13 z dne 01.03.2017, št. 35406-99/2017-2 z dne 26.10.2017, št. 35432-23/2023-2550-2 z dne 10.03.2023 in št. 35432-128/2022-2550-17 z dne 21.06.2023 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje),, mora podjetje JEKO, javno komunalno podjetje, d.o.o., Jesenice, kot upravljavec odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla zagotavljati finančno jamstvo za čas obratovanja, zapiranja in 30 let po zaprtju naprave.

V skladu z 42. členom Uredbe o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/2014, 54/2015, 36/2016, 37/2018, 49/2020 - ZIUZEOP, 13/2021, 44/2022 - ZVO-2) mora upravljavec odlagališča za nevarne odpadke ali odlagališča za nenevarne odpadke zagotavljati finančno jamstvo za zavarovanje izvedbe ukrepov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju. Upravljavec odlagališča lahko da finančno jamstvo v obliki bančne garancije, zavarovalne police ali zastave depozita pri banki. Finančno jamstvo je lahko tudi v obliki izjave upravljavca odlagališča, če je odlagališče javna infrastruktura, v lasti občine ali več občin, upravljavec pa je v izključni lasti občine ali je izključna solastnina občin.

Izjava iz prejšnjega odstavka vsebuje zavezo upravljavca odlagališča, da ima v svojem finančnem načrtu oblikovane rezervacije v višini finančnega jamstva, ki so namenjene izključno izpolnitvi obveznosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanja odlagališča. Izjavo iz prejšnjega odstavka mora potrditi občina oziroma občine. Izjavi iz prejšnjega odstavka mora upravljavec odlagališča predložiti svoj finančni načrt, v katerem je oblikovana rezervacija v višini finančnega jamstva, in načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča, ki ju je potrdila občina oziroma občine, ki so solastnice upravljavca, oziroma njegov nadzorni svet. Višina finančnega jamstva se določi na podlagi meril iz priloge 7, ki je sestavni del te uredbe. Pri izračunu višine finančnega jamstva je treba upoštevati ukrepe, ki jih mora upravljavec odlagališča izvajati ali jih je ob faznem zapiranju odlagališča že izvedel glede obratovanja odlagališča v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem. Vrsta in višina finančnega jamstva, časovno obdobje njegovega zagotavljanja in ročnost finančnega jamstva, ki je praviloma 1 leto, so natančneje določijo v okoljevarstvenem dovoljenju. Upravičenec do sredstev finančnega jamstva iz drugega odstavka tega člena je ministrstvo.

1.1 PREGLEDNICA FINANČNEGA JAMSTVA

Višina finančnega jamstva v EUR za posamezno leto

Višina finančnega jamstva v EUR za posamezno leto	Leto	Status odlagališča
396.434,00	1.letno	obratovanje
792.867,00	2.letno	obratovanje
1.189.301,00	3.letno	obratovanje
1.585.734,00	4.letno	obratovanje
1.982.168,00	5.letno	obratovanje
2.378.602,00	6.letno	obratovanje
2.776.035,00	7.letno	obratovanje
3.171.469,00	8.letno	obratovanje
3.567.902,00	9.letno	obratovanje
3.964.336,00	10.letno	obratovanje
4.360.770,00	11.letno	obratovanje
4.757.203,00	12.letno	obratovanje
5.153.637,00	13.letno	obratovanje
5.550.070,00	14.letno	obratovanje
5.946.604,00	15.letno	obratovanje
5.946.504,00	1.letno zapiranja	Zapiranje
5.946.504,00	2.letno zapiranja	Zapiranje
5.946.504,00	3.letno zapiranja	Zapiranje
2.815.629,00	1.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
2.667.715,00	2.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
2.524.805,00	3.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
2.386.727,00	4.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
2.253.318,00	5.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
2.124.421,00	6.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.999.883,00	7.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.879.556,00	8.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.763.298,00	9.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.650.971,00	10.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.542.443,00	11.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.437.586,00	12.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.336.273,00	13.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.238.387,00	14.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.143.812,00	15.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
1.052.434,00	16.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
964.146,00	17.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
878.844,00	18.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
796.427,00	19.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
716.797,00	20.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
639.859,00	21.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
565.523,00	22.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
493.701,00	23.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju

424.308,00	24.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
357.261,00	25.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
292.482,00	26.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
229.893,00	27.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
169.421,00	28.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
110.994,00	29.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju
54.542,00	30.letno po zaprtju	Ukrepi po zaprtju

1.2 NAČIN ZAGOTAVLJANJA FINANČNEGA JAMSTVA

Na podlagi četrte alineje sedmega odstavka 22. člena in šestega odstavka 22. člena Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17, 78/19, 49/20 – ZIUZEOP in 44/22 – ZVO-2), je finančno jamstvo sestavni del cene javne infrastrukture. Tako morajo biti s plačilom, ki ga upravljavec odlagališča zaračuna za storitve odlaganja odpadkov, kriti vsi stroški, povezani z gradnjo in obratovanjem odlagališča, s finančnim jamstvom v skladu s predpisom, ki ureja odlaganje odpadkov na odlagališčih, in predvideni stroški zapiranja odlagališča ter stroški za izvedbo ukrepov varstva okolja po zaprtju, za obdobje najmanj 30 let. Za obratovanje odlagališča nenevarnih odpadkov mora upravljavec odlagališča, skladno z 42. členom Uredbe, zagotavljati finančno jamstvo za izvedbo ukrepov varstva okolja, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju za ves čas med obratovanjem, zapiranjem in po zaprtju odlagališča.

1.3 POSLOVNA TVEGANJA

Poslovna tveganja so tista, ki so povezana s sposobnostjo realizacije poslovnih prihodkov, obvladovanja poslovnih procesov in ohranjanja vrednosti sredstev.

Z vidika poslovanja se obravnavajo naslednja tveganja:

- regulatorna tveganja,
- prodajno tržna tveganja,
- operativna tveganja vseh poslovnih funkcij,
- obratovalna tveganja,
- ekološko tveganje,
- investicijsko razvojna tveganja.

1.4 FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja pri zagotavljanju finančnega jamstva ne obstajajo. Gre namreč za javno infrastrukturo v lasti občine, s katero upravlja javno podjetje. Infrastruktura je že zgrajena, zato ni potrebe po zadolževanju, s katerim bi tveganja nastala. Finančna tveganja vključujejo predvsem:

- likvidnostna tveganja,
- kreditno tveganje,
- naložbeno tveganje,
- obrestno tveganje,
- valutno tveganje.

1.5 OPERATIVNA TVEGANJA

Pri obratovanju odlagališča so možna naslednja tveganja:

- emisije snovi v zrak in emisije vonjav,
- emisije odpadnih voda,
- emisije snovi v tla in podzemne vode,
- emisije hrupa.

2. ANALIZA TVEGANJ IN OCENA OBVLADOVANJA

2.1 ANALIZA POSLOVNIH TVEGANJ Z OCENO OBVLADOVANJA IN ODZIVANJEM

Regulatorna tveganja

Z morebitno zamrznitvijo cen oz. s sprejetjem Uredbe o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev, kot je to že znano iz preteklosti, bi to bistveno vplivalo na zagotavljanje sredstev iz naslova finančnega jamstva, kar pomeni, da bi obstajale možnosti za regulatorna tveganja.

Odzivanje

Na področju ravnanja z odpadki je poslovanje tesno povezano z državnimi in lokalnimi predpisi. Podjetje posluje v skladu z veljavno zakonodajo, predpisi in standardi poslovanja. V primeru nastopa spremembe veljavne zakonodaje oziroma regulative, se družba tem spremembam prilagodi in jih upošteva pri nadaljnjem poslovanju.

Prodajno tržna tveganja

Ker gre za obvezno občinsko gospodarsko javno službo, se ocenjuje, da je izpostavljenost tržnim tveganjem in nevarnost za pojav konkurence ali bistveno zmanjšanje količin, nizka, kljub negotovim razmeram na trgu.

Odzivanje

V sistem odstranjevanja odpadkov so vključena gospodinjstva, in pravni subjekti občin: Jesenice, Kranjske Gore, Žirovnice, Bohinja, Gorij in poslovnega sistema Publikus. Z izvajanjem »posebnih storitev« oz. zagotovitvijo dodatnih količin iz drugih območij bi se nadomestil morebiten upad iz naslova izvajanja javne službe odstranjevanja odpadkov.

Operativna tveganja vseh poslovnih funkcij

Kot javno podjetje je podjetje zavezano k redni letni reviziji, zato so operativna tveganja zanemarljiva.

Odzivanje

Podjetje izvaja vse potrebne in predpisane ukrepe. Morebitne napake in okvare, ki bi onemogočale pravočasno in kvalitetno izvajanje storitev, se odpravijo v najkrajšem možnem času, v skladu z veljavnimi predpisi in regulativo.

Ekološko tveganje

Ekološko tveganje je opredeljeno v točkah operativnega tveganja in obvladovanja le-teh.

Investicijsko razvojna tveganja

Infrastruktura, za katero je predpisano finančno jamstvo, je že zgrajena. Nove in obnovitvene investicije se izvajajo na podlagi Pogodbe o najemu infrastrukture. Iz navedenega vira izvajalec javnih služb skrbi za vzdrževanje infrastrukture z rednim in z investicijskim vzdrževanjem. Izvajalec javnih služb iz cene storitev, oziroma iz poslovanja krije obratovalne stroške infrastrukture, stroške rednega vzdrževanja ter stroške zavarovanja infrastrukture.

Odzivanje

Investitorji v primeru dodatnih investicij, pri nadgradnjah in podobno so solastnice infrastrukture (občine: Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica). Podjetje je upravljavec, ki skrbi za redno vzdrževanje obstoječe infrastrukture, ki jo uporablja za izvajanje gospodarske javne službe.

2.2 ANALIZA FINANČNIH TVEGANJ IN OCENA OBVLADOVANJA

Likvidnostna tveganja

Likvidnostno tveganje je finančno tveganje, povezano s plačilno sposobnostjo podjetja. Likvidnostno tveganje je nevarnost neuskklajenosti med dospelimi sredstvi in obveznostmi do virov sredstev. Z drugimi besedami - likvidnostno tveganje predstavlja možnost pomanjkanja denarnih sredstev za poplačilo zapadlih obveznosti.

Odzivanje

Plačilna sposobnost je odvisna od učinkovitega upravljanja z denarjem in dinamike investiranja. Aktivno se spremlja in uravnava likvidnost sredstev (predvsem terjatve in zaloge), obveznosti do virov sredstev in denarnih tokov iz poslovanja. Ključen dejavnik za uspešno upravljanje z likvidnostnim tveganjem je nadzor nad denarnimi tokovi.

Kreditno tveganje

Ta skupina zajema tveganja, ki zaradi neporavnanih pogodbenih obveznosti poslovnih partnerjev zmanjšajo gospodarske koristi družbe. Podjetje izvaja gospodarske javne službe. Navedeno pomeni, da se storitve morajo opravljati, ne glede na to, ali so le-te plačane ali ne. Zato se velik poudarek namenja upravljanju s terjatvami.

Odzivanje

Kreditna tveganja, ki zaradi neporavnanih pogodbenih obveznosti poslovnih partnerjev zmanjšajo gospodarske koristi družbe, se obvladujejo z rednim in skrbnim preverjanjem bonitete posameznih poslovnih partnerjev. Izterljivost terjatev se rešuje sproti z dogovori, s sprotnim opominjanjem dolžnikov, vlaganjem izvršb in tožbami.

Naložbeno tveganje

Gre za tveganje, da bo vlagatelj ustvaril drugačno donosnost od pričakovane, pri čemer je lahko donosnost tudi negativna. Kot javno podjetje in izvajalec obveznih občinskih gospodarskih javnih služb nima naložb, ki bi vključevala tovrstna tveganja.

Odzivanje

Podjetje nima naložb, ki bi vključevala tovrstna tveganja

Obrestno tveganje

Podjetje nima kratkoročnih in dolgoročnih posojil, zato podjetje ni izpostavljena obrestnemu tveganju, v smislu možnosti izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na trgu.

Odzivanje

Podjetje nima najetih posojil.

Valutno tveganje

Zaradi zgolj lokalnega poslovanja ni izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev, ki bi lahko pomenile nevarnost pred finančno izgubo zaradi sprememb vrednosti ene valute v primerjavi z drugo.

Odzivanje

Valutno tveganje zaradi zgolj lokalnega poslovanja ni izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

2.3 UKREPI IN POSTOPKI ZA SPREMLJANJE TEH UKREPOV

Poslovna tveganja

Izdelujejo se kvartalna in letna poročila o poslovanju družbe in posameznih dejavnostih. Poročila zajemajo tako poslovni kot finančni del. Ugotavljajo se odmiki realizacije glede na plan in preteklo obdobje, vzroki za morebitno odstopanje in ukrepi za prihodnost.

Ukrepi za preprečevanje regulatornih tveganj:

- pred regulatornim tveganjem se družba ščiti s pogodbenimi določili za zavarovanje pred spremembami zakonodaje,
- regulatorno tveganje se omejuje z ažurnim spremljanjem zakonodaje,
- takojšna korekcija cen v primeru odstopanja.

Ukrepi za preprečevanje prodajno tržnih tveganj:

- spremljanje in nadzor nad količinami odpadkov,
- nadzor nad izvajanjem storitev opravljanja obveznih gospodarskih javnih služb.

Ukrepi za preprečevanje operativnih tveganj vseh poslovnih funkcij:

- notranje kontrole sistemov,
- uporaba uveljavljenih poslovno informacijskih sistemov,

- letna revizija.

Ukrepi za preprečevanje ekoloških tveganj so opredeljeno v ukrepih operativnega tveganja.

Finančna tveganja

Ukrepi za preprečevanje likvidnostnih tveganj:

- izbira ustreznih partnerjev,
- časovna razpršenost nakupnih poslov,
- pregled nad zalogami, v katerih je vezan denar,
- redna izterjava zapadlih terjatev.

Ukrepi za preprečevanje kreditnega tveganja:

- spremljanje dolžnikov,
- redno opominjanje,
- uspešna izterjava,
- upravljanje s terjatvami.

2.4 ANALIZA OPERATIVNIH TVEGANJ Z OCENO OBVLADOVANJA, ODZIVANJEM, UKREPANJEM IN POSTOPKI ZA SPREMLJANJE TEH UKREPOV

Kraj obdelave: Odlagališče nenevarnih odpadkov Mala Mežakla

Šifra in ime kat. občine: 2638 - Podmežaklja

Parcelne številke: 796/158, 796/159, 796/160, 796/163, 796/166, 796/169, 796/170, 796/171, 796/172, 796/173, 796/174, 796/175, 796/176, 796/186, 796/190, 796/192, 796/193, 796/204, 796/289, 796/290, 796/344, 796/345, 796/346, 796/347, 797/2, 796/187, 796/188, vse k.o. Podmežaklja.

Lokacija naprave in njeni posamezni deli so prikazani na sliki 2-1.

EMISIJE SNOVI V ZRAK IN EMISIJE VONJAV

Pri obratovanju obravnavane naprave za obdelavo odpadkov pričakujemo sledeče emisije snovi v zrak:

- emisije skupnega prahu (prašnih delcev),
- emisije snovi v zrak zaradi izgorevanja pogonskih goriv zaradi obratovanja naprave,
- emisije hlapnih organskih snovi (HOS) zaradi pretakanja goriv,
- emisije odlagališčnega plina,
- emisije vonjav.

Emisije skupnega prahu (prašnih delcev)

Naprava za obdelavo odpadkov je vir emisije prašnih delcev, ker se prevoz s tovornimi vozili deloma vrši po makadamskih poteh. Emisije prahu se zmanjšujejo z omejevanjem hitrosti tovornih vozil in z vlaženjem makadamskih poti po potrebi. Asfaltirane površine se redno čistijo.

Emisije snovi v zrak zaradi izgorevanja pogonskih goriv (tovornih vozil pri dostavi odpadkov)

Pri obratovanju naprave za obdelavo odpadkov obratujejo tovorna vozila, ki jih poganja dizelski ali bencinski motor z notranjim izgorevanjem. Zato nastajajo emisije pri izgorevanju pogonskih goriv, ki so predvsem emisije dušikovih oksidov (NO_x), ogljikovega monoksida (CO), hlapnih organskih snovi (HOS) in prašnih delcev.

Vsa cestna vozila, ki se uporabljajo, so registrirana v skladu z zakonodajo, ki velja za cestna vozila, s čimer se zagotavlja da si emisije snovi v zrak zaradi izgorevanja goriv na ravni zakonsko predpisanih emisij zaradi izgorevanja goriv, saj se v okviru tehničnih pregledov preverijo emisije snovi v zrak zaradi izgorevanja goriv pri vsakem cestnem vozilu.

Emisije hlapnih organskih snovi (HOS) zaradi pretakanja goriv

Pri pretakanju goriv lahko pričakujemo emisije HOS, ki so predvsem:

celotne organske snovi, ki so pri mejni količini večji od 0,5 kg/uro omejeni na 50 mg/m³.

Emisije zgoraj naštetih snovi v zrak nastajajo samo v času pretakanja goriv iz kontejnerja za gorivo v rezervoar buldožerja in kompaktorja.

Meritve imisijskih koncentracij BTX (benzen, toluen, ksilen) na enem izmed bencinskih servisov, ki ima zaprt sistem pretakanja goriv, so pokazale, da so imisijske koncentracije ob točilnem pultu (mesto najvišjih imisijskih koncentracij) nizke in se gibajo med 6 µg/m³ za etilenbenzen, 17 µg/m³ za benzen in 46 µg/m³ za toluen ter močno padajo z oddaljenostjo od mesta emisije. Dovoljena imisijska koncentracija za benzen oz. za vsoto vseh snovi iz III. nevarnostne skupine rakotvornih snovi je po Uredbi o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja 1 mg/m³. Imisijska koncentracija za benzen pa znaša:

- spodnji prag: 2,0 µg/m³,
- zgornji prag: 3,5 µg/m³,
- mejna vrednost: 5,0 µg/m³.

Pri točenju goriva v kompaktor in buldožer prihaja do bistveno nižjih emisij snovi v zrak kot na bencinski črpalki. Ker je frekvenca točenja bistveno manjša od frekvence točenja na običajnih bencinskih črpalkah ocenjujemo, da so emisije škodljivih snovi v zrak zaradi pretakanja goriv minimalne in nepomembne za obremenitev okolja.

Ob upoštevanju naštetih omilitvenih ukrepov, ocenjujemo, da emisije snovi v zrak, ne bodo čezmerne oziroma da emisije prahu ne bodo segale izven območja naprave.

Emisije odlagališnega plina

Zaradi odlaganja odpadkov nastaja odlagališčni plin, ki vsebuje metan (CH₄) ogljikov dioksid (CO₂), kisik (O₂), vodikov sulfid (H₂S) in vodik (H₂). Za odvajanje odlagališnega plina s teles odlagališča je izveden sistem prisilnega odplinjanja, ki vodi deponijski plin na sežig na baklo. Sistem odplinjanja na zaprtem Odlagalnem polju A je urejen delno s horizontalnim sistemom

odplinjanja, delno z vertikalnim. Odplinjaki so povezani v dva zbirna voda, ki vodita odlagališni plin preko kondenčnega lonca in črpalke na sežig na baklo.

Na Aktivnem odlagalnem polju se sistem odplinjanja ureja sproti, v odvisnosti od polnjenja odlagališnega polja. Po ceveh se deponijski plin s črpanjem vodi na sežig na plinsko postajo z baklo. Ker se količina odlagališnega plina zaradi obdelave MKO pred odlaganjem zmanjšuje (odloženi odpadki vsebujejo manjše količine razgradljivih snovi), je v sklopu spremembe naprave predvidena zamenjava obstoječega puhala plinske postaje z novim, ki bo omogočal pretok 30 - 150 Nm³/h s tlačno razliko dP = 250 mbar.

Zaradi zmanjšanja pretoka v zgorevalno komoro se bo izvedla tudi rekonstrukcija obstoječe zgorevalne komore tako, da bo zagotovljena temperatura odpadnega plina pri konici plamena min. 1.000 °C, čas zadrževanja vročih odpadnih plinov v zgorevalnem prostoru, merjeno od konice plamena, pa bo min. 0,3 sekunde, skladno s pogoji veljavnega IED OVD. Tako se bo bakla Hoffsteter, tip Hofgass Ready 500 z zmogljivostjo izgorevanja 50 – 500 m³/h zamenjala z novo baklo z zmogljivostjo zgorevanja 30 – 150 m³/h. Tehnologija sežiga odlagališnega plina se s spremembo naprave ne bo spremenila.

Bakla za sežig odlagališnega plina nima definiranega odvodnika odpadnih plinov. V skladu z veljavnim IED OVD meritve emisij snovi na plinski bakli niso predvidene, se pa v odlagališčnem plinu redno merijo koncentracije metana (CH₄) ogljikovega dioksida (CO₂) in kisika (O₂), občasno pa koncentracije vodikovega sulfida (H₂S) in vodika (H₂). Izvajajo se tudi meritve porabe odlagališnega plina za sežig na bakli in kontinuirane meritve temperature v zgorevalnem prostoru.

Po spremembi naprave, torej zamenjavi plinske bakle za takšno z manjšo zmogljivostjo zgorevanja se bo povečal čas obratovanja plinske postaje, saj bo spodnja meja odlagališnega plina, potrebnega za normalno obratovanje plinske postaje pogosteje dosežena. Skladno s tem in glede na zmanjševanje deleža organskih snovi v odloženih nenevarnih odpadkih zaradi predhodne obdelave odpadkov se bo količina ogljikovega dioksida in metana postopno zmanjševala.

Emisije vonja

Zapolnjeno aktivno odlagalno polje se dnevno pokriva s posebno folijo, ki zadrži večino vonjav. Na odložene odpadke se občasno nasipa plast gradbenih odpadkov, ki prav tako delujejo kot bariera za širjenje vonjav. Odlaganje odpadkov se istočasno vrši le na površini 500 m². Z navedenimi ukrepi se zmanjšuje emisije vonjav.

Zaradi anaerobnega razpadanja organskih snovi v odloženih odpadkih v telesu odlagališča nastaja odlagališni plin, ki ga sestavljajo predvsem metan in ogljikov dioksid ter voda, dušik, in vodikov sulfid. Odlagališni plin običajno sestavlja okrog 40-60 % metana in 40-45 % ogljikovega dioksida, preostali delež (2-10%) pa sestavljajo druge organske spojine. Za zdravje ljudi in kakovost zraka so najbolj problematične emisije metana, ogljikovega dioksida, amonijaka in sulfidov. Odlagališni plin na Mali Mežakli glede na rezultate mesečnih meritev vsebuje od 33,4 % do 43,7 % metana (CH₄) in od 27,8 % – 39 % ogljikovega dioksida, pa tudi manjšo količino kisika, ogljika in vodikovega sulfida.

V odlagališčnem plinu ima največji delež metan, ki sicer ni strupen, vendar ima močan toplogredni učinek. Toplogredni učinek metana je kar 28-krat večji od ogljikovega dioksida (CO₂) v 100-letnem povprečju.

Prav tako večje koncentracije metana v t.i. metanskih žepih lahko povzročajo nastanek eksplozij in požarov. Metan prične nastajati približno leto za tem, ko so odpadki odloženi, nastajanje metana pa lahko traja nekaj desetletij. Vsebnost metana je odvisna od več različnih dejavnikov, predvsem od količine organskih snovi v odloženih odpadkih, pa tudi od količine odpadkov, vlage in temperature v odlagališčnem telesu.

Odlagališčni plin je prav tako vir neprijetnih vonjav zaradi razpadanja odpadkov, pri čemer te vonjave povzročata v največji meri vodikov sulfid in amonijak, ki nastajata pri razpadanju. Oba plina vonjamo že pri zelo majhnih koncentracijah.

Odlagališčni plin se iz telesa odlagališča v obstoječem stanju zajema s sistemi zajemanja in prisilnega odplinjevanja (plinjaki). Plin se nato vodi na odplinjevalni sistem s plinsko črpalko in baklo za sežig plina. Zgorevanje plina poteka v zgorevalni komori plinske postaje pri temperaturi min. 1000 °C, ki zagotavlja čim bolj popolno zgorevanje odlagališčnega plina. Način zajemanja odlagališčnega plina in sežiganje je skladno z zakonodajo in omogoča, da se čim večja količina odlagališčnega plina zajame in sežge.

Kljub temu pri obratovanju odlagališča, kot je razvidno iz poročila za obstoječe stanje nastajajo tudi razpršene emisije odlagališčnega plina.

Za ugotovitev širjenja vonja v zunanji zrak je bilo izvedeno modeliranje emisij vonjav (5). Ker slovenska zakonodaja ne predpisuje mejnih vrednosti emisij vonja, je bila obremenjenost zunanjega zraka z vonjem v citiranem poročilu vrednotena glede na prag sprejemljivosti (98 percentil) in koncentracijo vonja v zunanjem zraku (1 Ou/m³). 1 Ou/m³ je najmanjša koncentracija vonja, ki ga človek zazna s čutilom za voh. To pomeni, da morajo biti koncentracije vonja 98 odstotkov časa v obdobju 1 leta pod 1 Ou/m³, 2 odstotka časa pa koncentracije lahko presežejo omenjeno koncentracijo.

V sklopu modeliranja emisij vonja je bilo ugotovljeno, da v najbližjem naselju odlagališču, to je Spodnji Plavž, odlagališče v letu 2022 ni vir prekomernega onesnaževanja zunanjega zraka, saj emisije vonja (1 Ou/m³) ne presegajo praga sprejemljivosti, ki znaša 98 percentila.

EMISIJE ODPADNIH VOD

Na območju naprave nastajata dva tipa odpadnih vod:

- neonesnažene:
 - zaledne padavinske odpadne vode,
 - zaledne talne vode,
 - padavinske vode z območja odlagališča (s streh objektov),
 - padavinske odpadne vode s površine platoja za obdelavo gradbenih odpadkov,
- onesnažene odpadne vode:
 - z manipulacijskih površin

- (izcedne vode) iz telesa odlagališča,
- s platoja za kompostiranje.

Pralni plato nima odtoka v okolje. Voda za pranje koles kroži v zaprtem sistemu.

Neonesnažene zaledne padavinske odpadne vode:

Odlagališče na Mali Mežakli leži tik pod strmim pobočjem Male Mežakle, s katerega se padavinske vode stekajo v smeri proti skledi odlagališča. Zaradi preprečevanja dotoka zalednih vod v območje odlagališča je okoli celotnega odlagališča zgrajen zaledni jarek za odvodnjavanje zaledne vode v ponikovalne jame. Ker gre za neonesnažene vode, le te nimajo vpliva na okolje.

Neonesnažene zaledne talne vode

Talne zaledne vode ali pobočne podzemne vode so na odlagališča Mala Mežakla zajete s sistemom drenažnih jarkov, ki so izkopani pod dnom telesa odlagališča. Na globini 1,2 m pod dnom telesa odlagališča so položene drenažne PEHD cevi v smeri vzhod-zahod. Z dvema drenažnima odvodnikoma v smeri jug-sever se zbirajo v zbirnem jašku, od koder se po cevi vodijo pod nasip v jarek za odvodnjavanje zalednih padavinskih vod. Ker gre za neonesnažene vode, le te nimajo vpliva na okolje.

Neonesnažene padavinske vode z območja odlagališča

To so vode, ki padejo na območje odlagališča Mala Mežakla in ne pridejo v stik z odpadki. Odvodna padavinskih vod je rešena z odvodnim sistemom znotraj odlagališča tako, da se s padci zagotavlja odtok neonesnažene padavinske vode na del odlagališča, kjer voda ponikne v drenažni sistem (berme) in se zbira v zemeljskem zbirnem bazenu za padavinske vode/požarni bazen.

Bazen za padavinske-požarne vode ima kapaciteto do 800 m³ in ima dvojno vlogo:

- Služi kot zbiralnik padavinskih voda ob hudih nalivih in omogoča kontrolirano spuščanje vode v dolino.
- Služi kot rezervoar za požarno vodo, ki jo je možno koristiti v primeru požara na odlagališču

Zemeljski zbirni bazen za padavinske vode/požarni bazen ima zgrajen pristopni pomol za nameščanje gasilnih črpalk. Na odtoku iz bazena je urejeno merilno mesto za monitoring odpadnih vod (iztok V2, merilno mesto MMV2).

Neonesnažene padavinske odpadne vode s platoja za obdelavo gradbenih odpadkov

Pri obratovanju obdelave gradbenih odpadkov bodo nastajale padavinske odpadne vode s platoja za obdelavo odpadkov. Odpadne vode, ki se bodo stekale s platoja bodo nastajale izključno kot posledica padavin. Za vlaženje gradbenih odpadkov se bo uporabljale vodne prhe, ki omogoča disperzijo vode v obliki drobnih finih kapljic, kar pomeni, da viški odpadne vode ne bodo nastajali. Voda za vlaženje gradbenih odpadkov se bo zagotavljala iz vodovodnega omrežja. Površina za obdelavo gradbenih odpadkov bo imela urejen sistem za zajem in odvajanje padavinskih odpadnih vod.

Plato za obdelavo gradbenih odpadkov bo betonski in bo imel urejeno odvajanje padavinskih odpadnih vod preko lovilnika olj LO2 (odtok V2-3) v zbirni bazen za padavinske vode (ki služi tudi kot požarni bazen), iz tega bazena pa se odpadne vode odvajajo javno padavinsko

kanalizacijo. V jašku javne padavinske kanalizacije upravljalec naprave že izvaja monitoring odpadnih vod iz zbirnega bazena (iztok V2, merilno mesto MM2) skladno z obvezami določenimi v okoljevarstvenem dovoljenju za TED napravo.

Izcedne vode iz telesa odlagališča

Izcedne vode na aktivnem odlagalnem polju nastajajo zaradi pronicanja padavinskih vod skozi plasti odloženih nenevarnih odpadkov, v telesih odlagalnega polja A (že v celoti zapolnjeno) in aktivnega odlagalnega polja pa tudi zaradi izločanja vode iz odloženih odpadkov. Izcedne vode se vodijo preko odtoka V1-1 v armirano – betonski zbirni bazen izcednih vod z volumnom 200 m³, od koder se preko iztoka V1 odvajajo v javno komunalno kanalizacijo, ki se zaključuje s KČN Jesenice.

Odpadne vode s platoja za kompostiranje

Odpadne vode s platoja za kompostiranje s površino 3.900 m² so speljane v zbirni bazen izcednih vod.

Na iztoku iz zbirnega bazena izcednih vod z oznako V1 je urejeno merilno mesto z oznako MMV1, kjer se izvaja vzorčenje odpadnih vod v okviru obratovalnega monitoringa odpadnih vod TED naprave. Na iztoku V1 se opravljajo meritve odpadnih vod. Meritve izvedene v okviru obratovalnega monitoringa kažejo, da mejne vrednosti niso presežene. Izjema je bil le parameter biološke razgradljivosti, saj se delež biološko razgradljivih odpadkov v odlagališču zaradi vse boljše obdelanosti odpadkov pred odlaganjem zmanjšuje.

Ker delež izcednih vod, ki se vodijo na KČN Jesenice predstavlja manj kot 5 % vse odpadne vode, ki se čistijo na tej KČN, se s spremembo TED OVD predlaga ukinitve mejne vrednosti tega parametra. Z ukinitvijo mejne vrednosti parametra biološke razgradljivosti bodo vrednosti vseh parametrov odpadne vode na iztoku V1 pod mejnimi vrednostmi.

Skladno z izvedenimi meritvami količine izcednih vod se tudi povečuje največja dnevna količina izcedne vode na odtoku V1-1 na 1.000 m³/dan, saj so meritve pokazale, da je dnevna količina večja od 200 m³/dan, kolikor je dovoljeno z TED OVD. S spremembo TED OVD se poveča tudi največji 6-urni odtok izcedne vode iz 5 l/s na 10 l/s, saj je pretok odvisen od zmogljivosti črpalke, črpalke pa imajo zmogljivost 10 l/s.

EMISIJE SNOVI V TLA IN PODZEMNE VODE

Pri napravi bi lahko vplivi na tla in podzemne vode nastajali pri sledečih opravilih:

- skladiščenju, obdelavi odpadkov in odlaganju odpadkov,
- interni kanalizaciji in armirano – betonskem zbirnem bazenu izcednih voda,
- v primeru izrednih situacij.

Celotno območje odlagališča je opremljeno s sistemom odvajanja padavinskih in izcednih vod, ki nastajajo kot posledica padavin s površin, ki so lahko onesnažene z odpadki oziroma izcejanja odpadnih vod iz odpadkov. Omenjene padavinske in izcedne vode so speljane v armirano – betonski zbirni bazen izcednih voda, od tam pa v javno kanalizacijo v Spodnjem Plavžu, ki se končuje s KČN Jesenice. Skladiščenje, odlaganje in obdelava odpadkov se izvaja

samo znotraj območja odlagališča, kar pomeni, da so vse nastale padavinske vode utrjenih površin, ki so lahko onesnažene z odpadki in izcedne vode, zajete.

Vlaženje gradbenih odpadkov se bo izvajalo pred razkladanjem in nakladanjem ter obdelavo gradbenih odpadkov z vodnimi prhami. Vlaženje z vodnimi prhami zagotavlja, da se vsa voda za vlaženje absorbira in ne nastajajo viški vode, s čimer se tudi zagotavlja, racionalna raba vode.

Na podlagi meritev je bilo torej ugotovljeno, da ima odlagališče nenevarnih odpadkov Mala Mežakla vpliv na podzemne vode .

Iz odpadkov odloženih pod folijo na zaprtem Odlagalnem polju A se izcejajo odpadne vode, njihova količina je vsako leto manjša, a kljub temu monitoring stanja podzemnih voda za odlagališče nenevarnih odpadkov ugotavlja preseganje nekaterih opozorilnih sprememb parametrov v podzemni vodi (10). Ker pa zaprto odlagalno polje A ni v rabi že od leta 1997 ter se količina izcednih voda z leti zmanjšuje, ocenjujemo, da se vplivi zaprtega odlagalnega polja A na tla in podzemne vode zmanjšujejo.

Aktivno odlagalno polje Mala Mežakla ima na dnu položeno folijo, ki zadrži izcedne vode, zajete izcedne vode pa se preko armirano – betonskega zbirnega bazena izcednih voda volumna 200 m³ (odtok V1-1) vodijo na čiščenje na KČN Jesenice. Na odtoku V1-1 se izvajajo meritve obratovalnega monitoringa odpadnih vod.

Nekontroliran izliv izcedne vode bi lahko nastal v primeru okvare sistema za izcedne vode. Če pride do eventualnega izlita, je treba iztekajočo izcedno vodo takoj zajezi in preprečiti izliv v okolje. Nato je potrebno ugotoviti vzrok okvare, ki je lahko posledica mehanske poškodbe ali zamašitve cevovoda. V primeru, da dežurni delavec ne zna ugotoviti in odpraviti vzroka okvare, o tem takoj obvesti nadrejene oziroma dežurnega vzdrževalca, ki takoj pristopijo odpravi napake in začasnem zajemu izcedne vode v premične posode.

Za primer izrednih situacij (razlitje goriva) je odlagališče opremljeno z absorpcijskim sredstvom. Za izrabljeno absorpcijsko sredstvo so pripravljene posode, v katerih se le-ta skladišči kot nevaren odpadki do odvoza preko pooblaščenega zbiralca ali obdelovalca tovrstnih odpadkov. Polne posode se skladiščijo v posebnem prostoru (kontejner), ki je namenjeno izključno skladiščenju nevarnih odpadkov.

V primeru eksplozijske ali požarne nevarnosti razsute ali razlite nevarne snovi se upošteva požarne in ostale predpise, in sicer prepoved uporabe odprtega ognja ali iskrečega orodja in preprečevanje nastanka eksplozivnih zmesi s tem, da se jaški in zaprti prostori prisilno prezračujejo.

V primeru strupenosti nevarne snovi je obvezna uporaba dodatne osebne varovalne opreme (gumijastih rokavic, obutve, obleke, zaščitnih očal in po potrebi tudi respiratorja, plinske maske ali dihalnega aparata). Pri delu z nevarnimi snovmi mora na delovišču biti obvezno prisoten tudi vodja službe za ravnanje z odpadki, ki nadzira in odreja ukrepe za izvedbo sanacije.

V primeru, ko pride do razlitja ali razsutja še posebej strupene nevarne snovi, se izvedejo le nujni ukrepi zavarovanja zemljišča in ukrepi za zaščito oseb na mestu nesreče (umik na varno razdaljo), o nesreči pa se takoj obvestiti policijo, center za obveščanje, inšpektorat pristojen

za varstvo okolja in specializirano enoto za dekontaminacijo, v primeru poškodovanih pa tudi službo prve pomoči.

EMISIJE HRUPA

Za obstoječe odlagališče Mala Mežakla so bile zadnje meritve obratovalnega monitoringa izvedene v letu 2021

Izračunana je celotna obremenitev okolja s hrupom v času obratovanja naprav na območju odlagališča na mestih ocenjevanja hrupa MO1 pred stavbo SO1 in MO2 na meji TNP prikazani rezultati obremenjenosti okolja s hrupom na podlagi Ocene obremenjenosti okolja s hrupom, kjer se je upoštevala celotna obremenitev s hrupom zaradi obratovanja odlagališča, ozadje (cestni in železniški promet po bližnjih prometnicah in železnici), obratovanja Centra za ravnanje z odpadki Mala Mežakla upravljavca Ekogor d.o.o.) in obdelave gradbenih odpadkov.

Iz meritev je razvidno, da celotna obremenitev okolja s hrupom v času obratovanja naprav na mestih ocenjevanja hrupa MO1 pred stavbo SO1 in MO2 na meji zavarovanega območja TNP ni višja od mejnih vrednosti kazalcev hrupa za celotno obremenitev območja s hrupom iz Preglednice 2 Priloge 1 Uredbe hrup.

UKREPI ZA PREPREČEVANJE VPLIVA PTIC, GLODAVCEV IN MRČESA

Na odlagališču se odlagajo odpadki, ki ne vsebuje ostankov hrane, delež biološko razgradljivih komponent med odpadki pa je relativno majhen. Zato odpadki, ki se odlagajo, načeloma ne privabljajo ptic oz. v veliko manjši meri, kot se je to dogajalo pred leti.

V času odlaganja odpadkov hrup buldožerja in kompaktorja odganja ptice in živali. Konec dneva pa se odložene odpadke prekrije s folijo. Dostop do odpadkov živalim preprečuje tudi sanitarna prekrivka iz gradbenih odpadkov. S tem je živalim preprečen dostop do odpadkov. Dostop do odpadkov živalim omejuje tudi ograja okoli odlagališča.

Po potrebi pa se na odlagališču za preprečevanje in zmanjševanje števila glodavcev in insektov (mrčesa) izvajajo ukrepi deratizacije in dezinsekcije, ki jo na odlagališču izvaja pooblaščen DDD služba.

UKREPI ZA PREPREČEVANJE POŽAROV ZARADI SAMOVŽIGA

Na odlagališču je urejeno odplinjanje metana iz odlagalnega polja, zajet odlagališčni plin se sežiga na bakli. V primeru, da na odlagališču pride do samovžiga, za začetno gašenje poskrbijo zaposleni, ki so na odlagališču prisotni in so v skladu z zakonodajo, ki velja na področju varstva pred požarom ustrezno usposobljeni za začetno gašenje požarov. Lokacija odlagališča je opremljena tudi z ročnimi gasilniki in hidrantno mrežo.

V primeru, da zaposleni začetnega požara ne morejo pogasiti, pokličejo poklicno gasilsko enoto GARS, ki ima sedež v mestu Jesenice in s katero ima upravljavec odlagališča tudi sklenjeno pogodbo za ukrepanje v primeru požara.

Za preprečevanje in zgodnje zaznavanje morebitnih požarov imamo nameščeno infrardečo kamero, ki stalno beleži spremembe temperatur na območju odlagališča. Ta sistem omogoča takojšnje alarmiranje ob kakršnih koli sumljivih spremembah, kar bistveno prispeva k preprečevanju in hitremu odzivanju na morebitne požare. Dostop do sistema je omogočen tudi lokalni poklicni gasilski enoti, kar zagotavlja dodaten sloj varnosti in hitrejši odziv v primeru izrednih dogodkov.

Izven delovnega časa 2-krat v tem obdobju najeta služba za varovanje izvede varnostne obhode, s katerimi se nadzoruje stanje na odlagališču.

Odpadki so prekriti s plastično folijo oziroma s sanitarno prekrivko, zaradi česar je manj možnosti za nastanek samovžiga, saj je na ta način zmanjšan dostop kisika do odpadkov, kar omejuje oziroma zmanjša možnost nastanka in širjenja požara.

VPLIVI UKREPOV ZA PREPREČEVANJE VPLIVA NA RASTLINE IN ŽIVALI TER NA OBMOČJA S POSEBNIM REŽIMOM OHRANJANJA NARAVE

Območje odlagališča se nahaja na ekološko pomembnem območju (ID območja: 21100) Julijske Alpe. Na oddaljenosti 180 m se nahaja Natura 2000 SPA SI5000019 Julijci, na razdalji 545 m naravna vrednota id. 268 Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko, na oddaljenosti 780 m pa še zavarovano območje Triglavski narodni park.

Kljub temu, da se na območju naprave in v bližini nahajajo območja s posebnim varstvenim statusom, ocenjujemo, da je vpliv na naravo nebistven. Izvedeni so namreč številni ukrepi, da odlagališče ne predstavlja vabe za prostoživeče živali. Odloženi odpadki se redno prekrivajo s folijo (na dnevni ravni), občasno pa tudi s sanitarno prekrivko. Območje odlagališča je v celoti ograjeno, izvaja se deratizacija. Izven območja ograje se ne izvajajo aktivnosti, zato okoliško rastlinje ni ogroženo.

Vse dejavnosti na območju odlagališča se izvajajo na način, kot je bilo določeno v okoljevarstvenem dovoljenju. Na podlagi navedenega ocenjujemo, da vpliv na naravo ni bistven.

Obdelava gradbenih odpadkov ima vpliv na okolje s hrupom in prašenjem. Za zmanjševanje teh vplivov se izvajajo ukrepi, opredeljeni v tem načrtu (vlaženje odpadkov, obratovanje le v dnevnem času).

UKREPI ZA PREPREČEVANJE VPLIVA NA VODNE VIRE

Območje odlagališča se ne nahaja na vodovarstvenem območju, zato ne more vplivati na vodne vire, ki se uporabljajo za pitno vodo.

VPLIVI NA KULTURNO DEDIŠČINO IN KRAJINO

Na območju naprave ni zavarovanih enot kulturne dediščine, zato odlagališče nima vpliva na kulturno dediščino (6). Območje naprave se nahaja na robu planote Mežakla, stran od poseljenih območjih in zato ni vidno izpostavljeno. Obdelava in odlaganje se izvajajo le znotraj

ograjenega območja odlagališča, na točno določenih predelih. Zaradi naprave krajinska slika ni prizadeta.

DRUGE EMISIJE - EMISIJE ODPADKOV

Pri obdelavi odpadkov na obravnavani napravi nastajajo preostanki obdelave kot posledica razvrščanja kosovnih odpadkov. Delež in količine odpadkov so navedene v poglavju 9 in jih na tem mestu ne ponavljamo.

Vsi ostali odpadki, ki so namenjeni odlaganju, se odložijo na odlagališče Mala Mežakla skladno z načinom, ki je določeno v okoljevarstvenem dovoljenju in ob upoštevanju vse okoljske zakonodaje, ki se tiče obdelave in odlaganja odpadkov. Zato negativnega vpliva na okolje ne pričakujemo.

Za vse nenevarne odpadke, ki se jih sprejema na odlaganje, se imetniku odpadkov preda tudi evidenčne liste o ravnanju z odpadki (poslani so po elektronski pošti v pdf obliki ali pa po klasični pošti, po dogovoru s povzročiteljem odpadkov ki ni vpisan v informacijski sistem IS-odpadki). Evidenčni listi se kreirajo v informacijskem sistemu IS-odpadki. Evidenčni listi se potrdijo v roku 15 dni od prejema pošiljke, povzročitelju pa se jih pošlje najkasneje v 30 dneh po sprejemu pošiljke. JEKO, d.o.o. vodi evidenco obdelave in odlaganja odpadkov. Evidenco za posamezno koledarsko leto je glede na zakonodajo treba hraniti najmanj 3 leta. Vsi rezultati kontrolnih kemičnih analiz se hranijo v elektronski obliki do zaprtja odlagališča na sedežu upravljavca odlagališča.

IZVAJANJE DRUGIH OBLIK NADZORA NAD OBREMENJEVANJEM OKOLJA

Ukrepi za izpolnitev pogojev v skladu s predpisi, ki urejajo emisije snovi in energije v zrak:
Nadzor nad emisijami snovi v zrak se izvaja na naslednje načine:

- Emisij prahu pri napravi ne pričakujemo, ker gre pri napravi za delo z vlažnimi materiali, kar preprečuje prašenje. V primeru, da so makadamske površine naprave popolnoma suhe, se površine vlaži v takšni meri, da emisije prahu ne nastajajo.
- Izven asfaltiranih površin naprave je omejena hitrost prevoza s tovornimi vozili.
- Pnevmatike kamionov se mehansko očistiti oz. pere preden zapustijo območje naprave.
- Vsi kamioni, ki so v lasti upravljavca, se redno tehnično pregledujejo v okviru zakonsko predpisanih tehničnih pregledov, v okviru katerih se merijo tudi izpušni plini oziroma pravilno izgorevanje.
- Vsi nepremični stroji in naprave se redno vzdržujejo in servisirajo po navodilih proizvajalca, tako da ne povzročajo emisije snovi v zrak pod zakonskimi mejami.
- Za necestna vozila (buldožer, kompaktor) so izdelana navodila za obratovanje in vzdrževanje. Zanju se zagotavlja ravnanje skladno z določbami prej navedenega navodila v obliki obratovalnega dnevnika, ki je kontrolna knjiga izvajanja navodila, s čimer se zagotavljajo emisije snovi v zrak na najmanjši možni meri oziroma meri, ki jo je predvidel proizvajalec necestnega vozila.
- Aktivno odlagalno polje se dnevno prekriva s folijo, občasno pa s sanitarno prekrivko, s čimer se preprečujejo emisije vonjav na mestu, kjer se trenutno odlagajo odpadki.

- Celotno zapolnjeno odlagališčno polje je opremljeno z odplinjevalnim sistemom, ki se zaključuje na plinski bakli. Na plinski bakli se zagotavlja pogoje za ustrezno izgorevanje odlagališčnega plina.

Ukrepi za izpolnitev pogojev v skladu s prepisi, ki urejajo emisije v tla in podzemne vode:

Pri obratovanju naprave za obdelavo odpadkov se izvajajo naslednji ukrepi za omejevanje nenadzorovanih vplivov na tla in podzemne vode:

- Območje odlagališča je opremljeno z absorpcijskim sredstvom.
- Celotno aktivno odlagalno polje ima urejen sistem zajemanja izcednih vod. Tako onesnaževala ne morejo priti v tla in podzemne vode.
- Plato za obdelavo odpadkov je betonski, obrobljen z betonskimi robniki in ima urejeno odvodnjavanje padavinskih odpadnih vod preko ustreznega lovilnika olj.
- Za ukrepanje v primeru razlitja nevarnih snovi (motorno olje, gorivo) so izdelana navodila za ukrepanje v primeru razlitja nevarnih snovi ter delavci praktično usposobljeni za hitro in učinkovito ter pravilno ukrepanje v primeru takih nesrečnih situacij.
- Vzdrževanje delovnih strojev in naprav za potrebe obratovanja naprave, se izvaja v pooblaščenih delavnicah.
- Pranje in razkuževanje strojev se opravlja na pralnem platu odlagališča (ki nima iztoka v okolje!), motornih vozil pa v komunalni bazi podjetja JEKO, d.o.o.
- Izvaja se monitoringa vpliva odlagališča Mala Mežakla na stanje podzemnih voda z izvajanjem meritev na šestih vrtnah skladno iz IED OVD skladno s programom obratovalnega monitoringa podzemnih vod.

Ukrepi za izpolnitev pogojev v skladu s predpisi, ki urejajo emisije snovi odpadnih vod:

Pri napravi se izvajajo naslednje oblike nadzora nad emisijami odpadne vode v okolje:

- V napravi je urejen ločen sistem odvajanja odpadnih vod. Onesnažene odpadne vode se odvajajo na KČN Jesenice, kjer se čistijo.
- Natančno goriv v delovne stroje in naprave se ne izvaja na površinah platoja za kompostiranje, ampak na ustrezno opremljenem pretakališču odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla.
- Izvaja se monitoring odpadnih vod, kot je določeno z veljavnim OVD. Meritve odpadnih vod se izvajajo vsako leto. Vse odpadne vode so ustrezno zajete in vodene na čiščenje, v kolikor gre za onesnažene odpadne vode.

Ukrepi za izpolnitev pogojev v skladu s prepisi, ki urejajo emisije hrupa v okolje:

Pri napravi za obdelavo odpadkov se izvajajo naslednje oblike nadzora nad emisijami hrupa v okolje:

- Ugašanje tovornih vozil in delovnih strojev, da ne obratujejo po nepotrebem in s tem povzročajo hrup.
- Izvajanje meritev hrupa v okviru obratovalnega monitoringa vsake 3 leta.

Ukrepi za izpolnitev pogojev v skladu s prepisi, ki urejajo emisije odpadkov:

Pri napravi za obdelavo odpadkov se izvaja sledeči nadzor nad emisijami odpadkov:

- Na odlaganje in obdelavo se sprejemajo le odpadki, ki ustrezajo lastnostim odpadkov iz tabele 1-1. Pred sprejemom se vsi odpadki vizualno pregledajo, za nenevarne odpadke se izvajajo tudi kontrolne analize odpadkov.
- Odlagajo se le obdelani MKO.
- Neustrezne odpadke se ne sprejme na obdelavo, ampak se na stroške povzročitelja vrnejo na mesto nastanka, opcijsko se nekatere od njih začasno skladišči na območju odlagališča do ureditve potrebne dokumentacije.
- Izločene odpadke iz sortiranja kosovnih odpadkov, ki jih je še mogoče predelati, se oddaja pooblaščenim prevzemnikom odpadkov. Za vse oddane odpadke se pridobijo evidenčni listi, ki se hranijo v evidenci odpadkov najmanj 3 leta.
- Na odlagališče se odlagajo odpadki tako, da imajo kar najmanj vpliva na okolje in skladno z določili OVD.
- Za zapiralna dela se uporabijo le obdelani gradbeni odpadki, za katere velja, da koncentracije onesnaževal v izlužkih ne presegajo dopustnih vrednosti iz priloge 5 Uredbe o odpadkih, ki so določene za območja, ki se ne nahajajo na vodovarstvenih območjih.
- O vseh obdelanih, odloženih in oddanih odpadkih se letno poroča na ARSO.

3. PREDVIDENI UKREPI PO ZAPRTJU ODLAGALIŠČA

Po prenehanju odlaganja odpadkov in zaprtju odlagališča je skladno z zahtevami Uredbe o odlagališčih odpadkov potrebno izvajati nadzor in ukrepe za preprečevanje škodljivih vplivov na okolje še najmanj 30 let, oziroma takšno časovno obdobje, za katero se predvideva, da lahko emisije iz odlagališča še škodljivo vplivajo na okolje.

Po zaprtju odlagališča je potrebno izvesti zapiranje deponijskega telesa - zagotoviti prekritje površine in bokov, površinsko tesnjenje in površinsko odvajanje padavinskih odpadnih vod. Prekrivanje se lahko izvede z rekultivacijsko plastjo in sicer z zemljinami ali zemeljskimi izkopi, če je z oceno kakovosti izkazano izpolnjevanje pogojev za vnos zemljine ter s kompostom ali drugimi biološko razgradljivimi obdelanimi trdnimi odpadki, če parametri njihovih izlužkov, razen celotnih raztopljenih snovi in DOC, ne presegajo vrednosti parametrov izlužka, ki veljajo za odlaganje na odlagališču za inertne odpadke.

Upravljavec zaprtega odlagališča mora zagotavljati:

- vzdrževanje in varovanje zaprtega odlagališča,
- izvajanje obratovalnega monitoringa,
- izvajanje rednih pregledov stanja telesa odlagališča,
- izdelavo poročila o stanju odlagališča in opravljenih predpisanih meritvah in pregledih za posamezno koledarsko leto.

Izvajanje obratovalnega monitoringa zaprtega odlagališča zajema:

- meritve meteoroloških parametrov (1 krat mesečno),
- meritve emisij snovi pri odvajanju izcedne in padavinske vode (samo meritve izcednih vod 2 krat letno),
- meritve onesnaženosti podzemnih voda (2 krat letno),
- meritve onesnaženosti površinskih voda (2 krat letno),

- meritve emisij snovi v zrak (2 krat letno).

Izvajanje rednih pregledov stanja telesa odlagališča zajema pregled:

- delovanja tehničnih objektov naprave, ki so povezani z odlagališčem,
- posedkov in letne meritve le teh,
- sprememb v položaju, višini ali obliki telesa odlagališča ali njegovih delov, ki lahko vplivajo na stabilnost,
- izvedbe prekrivanja in rekultivacije na prekritem območju telesa odlagališča ali njegovih delov,
- dostopnih in vzdrževalnih poti,
- sistema za odvajanje padavinskih in površinskih vod,
- naprav za zbiranje in čiščenje izcednih vod odlagališča,
- naprav za zbiranje in sežiganje odlagališčnega plina.

V primeru, da bo pri rednih pregledih odlagališča ugotovljeno, da je prišlo do čezmernih vplivov na okolje ali do bistvenih sprememb telesa odlagališča mora upravljavec odlagališča takoj pričeti z izvajanjem ukrepov za odpravo nepravilnosti in o tem obvestiti inšpekcijski organ.

Za čezmerne vplive na okolje ali pomembne spremembe telesa odlagališča se štejejo:

- preseganje predpisanih mejnih vrednosti parametrov pri izvajanju obratovalnega monitoringa,
- nenadzorovano izpuščanje odlagališčnega plina iz telesa odlagališča,
- nenadzorovano odtekanje izcedne vode iz telesa odlagališča v površinske vode ali podzemne vode s pronicanjem skozi dno odlagališča,
- kakršne koli spremembe telesa odlagališča zaradi nepravilnega vnosa odpadkov ali neenakomernega posedanja odlagališča, ki ogrožajo stabilnost,
- spremembe v prekrivki odlagališča, ki lahko povzročijo pronicanje padavinske vode v telo odlagališča.

Izvedba ukrepov bo odvisna od vrste čezmernega vpliva na okolje. Upravljavec bo nemudoma pričel z vsemi aktivnostmi, za odpravo nepravilnosti in škodljivih vplivov na okolje ter vzpostavil prvotnega stanja ter o izvedenih aktivnostih pisno obvestil pristojni inšpektorat.

4. POSTOPKI IN METODE ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ

Da bi zagotovili skladnost delovanja s predpisi, je potrebno identificirati regulatorne zahteve in jih povezati na poslovne procedure ter aktivnosti. Gre za spremljanje zakonodaje ter poročanje o spremembah predpisov vseh, ki jih ta sprememba zadeva pri poslovanju. Za obvladovanje regulatornih tveganj je odgovoren posamezen vodja sektorja za svoje področje.

Prodajno tržna tveganja so zaradi izvajanja obvezne gospodarske javne službe minimalna. Merijo se lahko s številom odjemnih mest v posameznem obdobju. Pri obvladovanju prodajno tržnih tveganj je pomembno redno in ažurno vključevanje uporabnikov v sistem.

Kot javno podjetje smo zavezani k redni letni reviziji. Operativna tveganja se obvladujejo z vpeljanimi notranjimi kontrolami. Merijo se z izbranimi kazalniki.

Obvladovanje finančnih tveganj je tesno povezano z upravljanjem s terjatvami. Izterljivost terjatev se rešuje sproti z dogovori, sprotnim opominjanjem dolžnikov, vlaganjem izvršb in tožbami. Tovrstna tveganja merimo z višino odprtih terjatev. Tveganje neporavnane terjatve se izravnava s sprotnim oblikovanjem popravkov vrednosti terjatev.

Postopki za obvladovanje operativnih tveganj se izvajajo v skladu s prejetim okoljevarstvenim dovoljenjem, ki ga je izdala ARSO in zahteva od izvajalca izvajanje obratovalnega monitoringa z veljavno zakonodajo.

Vsi postopki so zavedeni tudi v Poslovniku obratovanja odlagališča, vodi se obratovalni dnevnik. Zagotavljajo se redni pregledi telesa odlagališča, predvsem pa:

- višine in oblike odloženih odpadkov glede možnega posedanja ali drugih sprememb, ki bi lahko vplivale na stabilnost odlagališča,
- izvedbe prekrivanja in rekultivacije na prekritem območju telesa odlagališča ali njegovih delih, – sprememb v položaju, višini ali obliki telesa odlagališča ali njegovih delov,
- naprav za zbiranje in čiščenje izcednih, industrijskih in onesnaženih padavinskih odpadnih vod,
- naprav za zbiranje in čiščenje odlagališčnega plina in naprav za izvedbo monitoringa podzemne vode ter
- sistema za odvajanje padavinske vode.

Izvaja se program monitoringa, ki zajema vse segmente okolja. Upravljavec odlagališča pridobiva za lokacijo odlagališča veljavne meteorološke podatke iz lastne meteorološke postaje.

Meritve emisije snovi v zrak iz odlagališča mesečno izvaja pogodbeni izvajalec in pripravlja letno poročilo - oceno letne količine emisije toplogrednih plinov. Meritve emisije snovi pri odvajanju izcedne in onesnažene padavinske vode se izvajajo po predpisih, ki urejajo mejne emisijske vrednosti snovi pri odvajanju izcedne vode iz odlagališč, in obratovalni monitoring odpadnih vod iz virov onesnaževanja. Upravljavec izvaja obratovalni monitoring podzemnih voda skladno s potrjenim programom obratovalnega monitoringa podzemnih voda.

VIRI

1. IED okoljevarstveno dovoljenje za Odlagališče za nenevarne odpadke Mala Mežakla, št. 34507-5/2009-18 z dne 29.11.2011, spremenjeno z odločbo št. 35406-1/2014-2 z dne 09.01.2013, spremenjeno z odločbo št. 35406-76/2015-13, z dne 01.03.2017, spremenjeno z odločbo št. 35406-99/2017-2, z dne 26.10.2017
2. Načrt ravnanja z odpadki za odlaganje odpadkov na odlagališču Mala Mežakla, JEKO-IN d.o.o., Jesenice, št. 156/2-2015-1, Marbo Okolje d.o.o., Lesce, 15.12.2015, dopolnjeno 05.08.2016
3. Dodatni podatki upravljavca, Sebastjan Klukovič, JEKO, d.o.o.
4. Poročilo o vplivih na okolje za >>Odlagališče nenevarnih odpadkov Mala Mežakla – Odlagalno polje III<<, JEKO, d.o.o., št. 117/1-2021, Marbo Okolje d.o.o., januar 2022
5. Vpliv Odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla na kakovost zunanjega zraka z vidika vonja, Poročilo, osnutek, št. SOPO-150922, Studio okolje d.o.o., september 2022
6. Atlas okolja, http://gis.arso.gov.si/atlasokolija/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso
7. Zbirno poročilo o meritvah sestave odlagališčnega plina na odlagališču nenevarnih odpadkov Mala Mežakla za leto 2020 za podjetje JEKO d.o.o., EKO INŽENIRING d.o.o., Ravne, februar 2021
8. Metodologija Evropske investicijske banke – EIB, EIB Methodologies for the Assessment of Project GHG Emissions and Emission Variations, december 2018, https://www.eib.org/attachments/strategies/eib_project_carbon_footprint_methodologies_en.pdf
9. Podatki o odlagališčnem plinu in nevarnostih za zdravje: Important things to know about landfill gas, NY State Department of Health, April 2010
10. Poročilo o obratovalnem monitoringu stanja podzemne vode za odlagališče nenevarnih odpadkov Mala Mežakla za leto 2020, NLZOH, Oddelek za okolje in zdravje, Maribor, marec 2021
11. Ocena obremenjenosti okolja s hrupom za >>Odlagališče nenevarnih odpadkov Mala Mežakla – Odlagalno polje III<<, št. 118/1-2021, Marbo Okolje d.o.o., Lesce, januar 2022, dopolnjeno 31.7.2023
12. Poročilo o stanju okolja za obdobje 2015 – 2019 za občino Jesenice, št. 163/1-2019, Marbo Okolje, Lesce, september 2020
13. Poročilo o ocenjevanju hrupa v okolju (obratovalni monitoring hrupa) za obratovanje Odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla, 121/2-2021, Marbo okolje, Lesce, oktober 2021
14. Ocena obremenjenosti okolja s hrupom za >>Obdelavo gradbenih odpadkov<<, št. 150/12023, Marbo Okolje d.o.o., Lesce
15. Načrt ravnanja z odpadki za odlaganje odpadkov na odlagališču nenevarnih odpadkov Mala Mežakla, januar 2024
16. Načrt obvladovanja tveganj v zvezi z obratovanjem odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Mežakla, oktober 2015